

anderen waren er bij, maar de Geest noemt ze niet. Dit weten we dat het lievelingen en discipelen Christi waren, want hij noemt ze: Kinderkens, hebt gij niet eenige toespijse, Joh. 21:5. Aange-naam voor hen te hooren 't getuigenissc dat de Heere hier van hen geeft. Zij hadden zulke vlekken niet gelijk Petrus; zij hadden hem wel allen verlaten; de Heere zegt dan: kom, Simon hebt ge Mij liever dan deze? Mogten zijne gedachten niet vermenigvuldigen, mogt hij niet wel zeggen: mij is bange? Wat zal ik antwoorden? Mogt hij niet wei zeggen: wel, Heere, waarom vraagt Ge mij dat zoo partikulier? Want hij wist het einde niet waarom Christus dit vroeg. Mogt hij niet wel gezegd hebben: wel, Heere, Gij vroegt op een' anderen tijd zoo particulier niet; Gij deed het in 't generaal als Gij zeidet: Wie seggen de menschen, dat Ick de Sone des menschen ben? Matth. 16:13; nu doet Gij 't aan mij in 't bijzonder, *Ja, Simon, de Heere heeft er billijke redenen toe. Weet ge wat voor redenen?

1. Vooreerst, wel de Heere wou eens den ganschen geest uithalen, om hem eene openbare boete te laten doen. Wel, daar is Johannes, die stond nog onder Mijn kruis, dien -sprak Ik aan en zeide: Siet uwe moeder. Ende van die ure aan nam haer de discipel in sijn huys, Joh. 19:27. Hebt gij Mij liever dan deze?

2. Ten tweede, de Heere had er reden toe, hij wou als 't ware zeggen: wel, Petrus, gij zijt zoo een voorbarig man, gij zijt altijd de eerste; 't is of gij alleen de liefde hadt. Wel, eer Ik stierf gij woudt met mij sterven, ja, gij woudt met Mij in den dood gaan!

3. Ten derde, Simon hebt gij Mij liever dan deze? Wel, na Mijne opstandinge gij waart alweer

de eerste, gij liept naar 't graf, ja, gingt in 't graf; ja, wat meer is, als Ik op de zee wandelde en u werd gezegd: Petrus, de Heere is daar; gij werpt u aanstonds in 't water, gij verlaat het scheepken, gij waart alweer de eerste! Wel, Simon hebt gij Mij liever dan deze? Had Petrus gedacht aan zijn' val, hij had wel ingetrokken De Heere Jezus vroeg hier dit na het middagmaal; somtijds at hij met hen en ontkwam uit hun gezicht, gelijk bij de Emmausgangers. Maar hier niet. Zij hadden hier het middagmaal gehouden; de Heere Jezus had medegegeten, zoo 't schijnt, want hij zei: kinderkens, hebt gij niets te eten; niet omdat hij 't van nooden hadde. maar om hun geloof te versterken. Hij komt dan met een zoet discours over tafel; dat deed hij wel meer, ziet Joh 14—17. Dat was ook zijn discours over tafel. Hij wil ons toonen dat wij ons ook zoo zullen gedragen en zoo eten zullen. Waar zit men zoo over tafel? En zoo nog al iemand 't wil doen, daar is men tegen en zoo men er al nog niet tegen is, 't gaat wel als men hem niet te na komt. Petrus dan, gevraagd wordende, kan er niet van tusschen, hij moet antwoorden, hij doet dit ook.

II. Ten tweede, weet gij hoe hij het doet?

1. Vooreerst, Heere ik heb U lief.

2. Ten tweede, ernstig; Gij weet alle dingen, Gij weet dat Ik U lief heb.

3. Ten derde, modest en zedig.

1. Vooreerst, hij antwoordt eenvoudig: Ja Heere, Gij weet dat ik U liefheb. 't Is schoon als men in eenvoudigheid antwoordt. Hij wist wel dat hij den Heere lief had, hij had de wedergeboorte ondervonden, hij had zijne fout hartelijk beweend, hij wist hoe zijn harte gebloed had, hij had 't uit vreeze gedaan, ja, hij wist wel

dat hij nog niet geheel weggeworpen was. Hij wist dat de Hovenier niet met een de ranken afsnijdt, al hangen zij wat verslingerd, maar hij zal ze ophelpen en vastbinden* ZOA wist hij dat de Heere ook doen zou, hij wist dat de Heere hem nog liefhad.

2. Ten tweede, hij antwoord ernstig: Heere, Gij weet alle dingen. Wat is dat te zeggen? Wat gaf Petrus daarmee te kennen?

1. Vooreerst, eene diepe betuiging over de Alwetendheid : zoo zeide de halve stamme Manasse : *De God der goden, de Heere, die weet het, Israël zelfs zal het ook weten, Joz. 22 : 22.* De duivel kon dat: God weet het, zeide hij in 't Paradijs, (Gen. 3. Paulus zeide ook zoo: Heere, Gij weet dat ik U liefhebbe. Dan was 't: Want God is mijn getuige, Rom. 1: 9, Dat was dan eene dure betuiging.

2. Ten tweede, hij geeft daardoor dit te kennen: hij wil zeggen: ik wil mij zelve wel wantrouwen; ik mogt mij bedriegen. *Uwe oogen zien nog naauwer; gij weet het beter dan ik.*

3. Ten derde, hij wil zeggen: Heere, ik ben er toe gekomen zonder op gedacht te hebben om u te verloochenen, De duivel heeft mij geslinderd, hij zocht het mij maar te benemen; Gij weet ook hoe de duivel met mij omgesprongen heeft.

4. Ten vierde, hij antwoordde modest en zedig, hij wou niet zeggen dat hij den Heere liever had dan die anderen; hij had al geleerd dat, die zichzelf verhoogde, zou vernederd worden; hij wist bij ondervindinge dat *de hoogmoed voor den val komt*; hij wist dat Jezus gezegd had: Maar zoo wie onder u groot zal willen worden,

die zal uw dienaar zijn, Marc. 10: 43 ; en Maar vele eerste zullen de laatste zijn, ende vele laatste de eerste, Matth. 19: 30; hij had geleerd modest te zijn. Zondaar, hoort gij wel, zoudt gij wel een gast willen zijn, aan die tafel ; tot dit middagmaal ; was u zulk 'een gezelschap wel aangenaam? Cij zoudt wel zeggen: wei, waarom niet? Ik had niet behoeven te schroomen om op die vraag te antwoorden, want ik heb zulk een' val niet als Petrus. Wel, wij antwoorden u: zondaar wie gij zijt, zijt gij geen hater Gods? Gij zijt een vijand van natuurt en wij vragen u ter goeder trouwe: als gij in zulk eene occasie kwam, zoudt gij het al beter gemaakt hebben? Wij vragen u: zoudt gij aan die tafel gepast hebben? Die de wereld liefhebben, ja, zulken die eene sterke liefde hebben. Zondaar, hebt ge den Heere Jezus lief? Deze vraag alleen willen wij van u beantwoord hebben.

1. Vooreerst, zoudt gij wel eenvoudig met Petrus durven zeggen : ja Heere, Gij weet dat ik U liefhebbe. Immers neen?

2. Ten tweede, zoudt gij uwe bewijzen durven voortbrengen ? weet gij welke die bewijzen zijn, waaraan dat ge kennen zult of uwe liefde opregt is? Hieraan zult gij het weten.

1. Vooreerst, hebt gij ooit met den Heere zoo in onderhandeling geweest dat ge hebt kunnen betuigen en zeggen : Heere, liever wil ik het al missen, als ik U maar genieten mag; goed, bloed, leven, liever was ik bailing dan zonder U te leven.

2. Ten tweede, ais het schepsel en de Heere in oppositie komen, wat zoudt gij kiezen? Kunt gij in waarheid zeggen : wat is rijkdom, wat is eere, wat in aanzien, wat is weelde en voorspoed ?

Dat te bezitten of te missen kan mij noch gelukkig, noch ongelukkig maken; maar het genot of het gemis van uwe gemeenschap, daarin bestaat **alleen** mijn geluk of ongeluk.

3. Ten derde, kinderen **Gods**, legt uw harte bij de **stukken**. Als het u alles wel ging naar het uitwendige en naar de wereld, kunt **gij** dan zeggen: ai had ik het al dat **mij** lustte en Gij verbergt uw aangezigte, **zoo** ga ik al kwijnende daarheen en worde mager, zegt **zoo** eene liefheb-bende ziele.

4. Ten vierde kunt gij zeggen: Heere, doet het de liefde niet dat ik in eenzaamheid die **stille** tranen voor U uitstort en dat al maar om U te genieten? Wel, waarom? Lees en hoor. Als omdat ik **U liefhebbe**.

5. Ten vijfde, **Heere, waarom zou ik zoo een onverzadelijke honger en dorst hebben naar heiligheid, als ik U niet liefhadde.**

6. **Ten zesde, waarom zou ik uwe kinderen liefhebben? Wel,** ik zal de uitspraak doen, zegt ze: **Heere, Gij** weet alle dingen, Gij weet ook dat ik **U** liefheb; ik heb het gezegd met mijn' mond, ik schrijf het met mijne hand, ik roepe **U** tot getuige. Kinderen **Gods**, laat het u nooit te **naauw zijn als de Heere u dat vraagt. Zegt niet, gelijk Jozeph's broeders: Die man vraagde zeer naauwe naar ons, Gen. 43: 7. Maar zegt ook nooit: Heere ik heb U liever als de anderen. 't Was den Heere Jezus zoo aangenaam dat Petrus zoo modest en zedig antwoordde. De Heere zeide er ook op: 't Is wel, als een man, Ik heb nu 'genoeg uit uwen mond. Hij die door 't intrekken van zijn' naam als eene zachte censure gebruikte, die herstelt hem weer in de bediening; want Jezus zeide: weid**

nu weér mijne lammeren; Ik stel u weér tot een Apostel !

En als ge den Heere zoo hartelijk liefhebt, blijft in zijne liefde, kinderen Gods, en niets zal u van zijne liefde scheiden, duivel, noch wereld, want Hij heeft ze lief met eene eeuwige liefde! Amen.

Gepredikt te Middelburg, op Womsdag-morgen.
29 Maart 1713.

TIENDE. PREDIKATIE,

over

JOHANNES I : 29.

Ziet het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Wij lezen Job. 32 : 18-20, dat Elihu zegt : Want ik ben der woorden vol; de geest mijnes buiks benaauwt mij. Ziet, mijn buik is als de wijn, die niet geopend en is ; gelijk nieuwe lederzakken zoude hij bersten. Ik zal spreken, opdat ik voor mij lucht krijg. Zoo gaat het somtijds met den mensch; zoo was eens Jozeph gesteld; daar staat ; hij kon zich niet langer bedwingen voor zijne broeders, hij was ook der woorden vol, hij mogt ook spreken opdat hij lucht kreeg, 't hooge woord rogt er uit, het was: Ik ben Jozeph ; leeft mijn vader nog? Gen. 45 : 3. Zoo was eens Jeremia gesteld ; hij zeide: Ende ik bemoeide mij om te verdragen, maar en konde niet, Jer. 20 : 9. Was er iemand der woorden vol, 't was Johannes de Dooper, al zelfs in zijns moeders lijf sprong hij op; hij was der woorden vol om zijne commissie uit te voeren, om den weg van zijn' He& en Meester te bereiden ; hij was der woorden vol, om elk aan te zetten tot zijn behoud ; 't was : Gij adderen gebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorne? Matth.

3 : 7. Brengt dan vruchten voort der bekeeringe waardig! Hij schroomde niet voor koningen en priesters te prediken; zij meenden: hij was de Messias. Neen, zeide hij, blijft van mij af; ik, met een haren kleed, ik ben de Messias niet; maar ik zal u een ander wijzen, hij is in 't midden van u, dien gij nog niet kent.

Met het begin van ons tekstkapittel gaat Johannes ons den Heere Jezus, den Zone Gods beschrijven naar zijne goddelijke natuur, hoe dat hij was dat Woord dat bij God was, ja, God zelf was, waardoor de gansche wereld geschapen is. Dat lezen wij van 't 1 tot 't 6 vers. Hij gaat voort met te toonen dat dat Woord ook vleesch was geworden. Van 't 6 tot 't 19 vers komen er eenige priesters en levieten tot hem en vragen hem: Wie zijt gij? Joh. 1 : 19. Hij was gereed om te antwoorden. Hij zegt: Ik en ben de Christus niet, Joh. 1 : 20; zij vragen wedetom; Zijt gij Elias? zijt gij de Propheet? vs. 21. Zij wisten dat Mozes gezegd had, dat God een' Propheet zou verwekken gelijk hij Maleachi had gezegd: Snellijk zou tot zijnen Tempel komen dien Heere, dien zij zochten, maar eerst zou Elias komen. Geen wonder dan dat zij vragen: Zijt gij Elias? Zijt gij de propheet? Joh. 1 : 21. Hij was der woorden vol om te antwoorden; hij zegt: Ik ben de stemme des roependen in de woestijne, vs. 23. God had hem bekend gemaakt dat de Heere Jezus tot hem zou komen: hij zegt: die na mij komt is in 't midden van u, welken gij niet kent. Op 't 29 vers komt Johannes en ziet den Heere tot hem komen; daarop zegt hij: Ziet het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Hier hebben wij dan te bezien :

I. Vooreerst, de gelegenheid begrepen in deze

woorden : Des anderen daags zag Johannes Jezum tot hem komende, vs. 29.

II. Ten tweede, het getuigenis dat hij van den Heere Jezus gaf.

III. Ten derde, hoe hij hen opwekt.

I. De gelegenheid dan. Des anderen daags zag Johannes Jezum tot hem kom en,

1. Ten eerste, door die woorden : des anderen daags wordt somtijds gezegd: een korten tijd daarna. Zoo was 't met Jakob ; hij zeide tot Laban : Geeft mijne huisvrouw, want mijne dagen zijn vervuld, dat ik tot haar inga, Gen. 29 : 21, en dan nog eens: Ik zie uwes Vaders aangezigte, dat het tegens Mij niet en is, als gisteren ende eergisteren, Gen. 31 : 5.

2. Ten tweede, men kan 't bepaaldelijk nemen des anderen daags, het kan beide waar zijn. Neemt het zoo ge wilt. Maar hij zag Jezus tot hem komende. Waarom kwam de Heere Jezus tot Johannes.

1. Ten eerste, om te erkennen voor het volk wie dat Johannes was, om te toonen'dat hij Elias de voorlooper was.

2. Ten tweede, om van Johannes gedoopt te worden.

3. Ten derde, om zich aan Johannes bekend te maken, dat hij de Zone Gods was, opdat Johannes niet missen zou.

4. Ten vierde, om ook aan de schare bekend te worden.

Maar hoe kende Johannes Hem, want de Geest was nog niet nedergedaald op Hem ?

1. Vooreerst, Johannes kende Hem als een particulier persoon, want zij waren vrienden, maar hij kende Hem nog niet in zijne bediening.

2. Ten tweede, Johannes kende Hem; geen wonder, het volk kende Hem, want zij zeiden : **Is** deze niet de zone des timmermans, Matth. 13 : 55. **Maar zij** kenden Hem niet in 't private leven, want zij hadden nog **geene** Goddelijkheid in Hem gezien. Johannes zag dan Jezus. Hoe **velen** hadden begeerd om Hem **te zien ! Zoo** zegt Jezus: Vele Propheten ende Koningen hebben begeerd te zien, hetgene gij ziet,' Matth. 10 : 24. Daar was gezegd : **Zoo** Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij en zal niet achterblijven, Hab. 2 : 3. Hier kon hij **zeggen** : Hetgene wij dan gezien **ende** gehoord hebben, dat verkondigen wij u, 1 Joh. 1 : 3.

II. Nu hebben wij dan ons tweede stuk.

Wat attestatie geeft hij van den Zone Gods ? Hij zegt : **Ziet** het Lam Gods, dat de zonde der **wereld** wegneemt, Christus wordt meermalen **zoo** genoemd, Wij denken dat Johannes zag op 't Paaschlammetje, dat geslacht moest worden **tus-**
schen twee avonden.

Wel, waarom wordt Jezus hier genoemd het Lam **Gods** ?

1. Vooreerst, daar is eene zoete overeenkomst ; een lam of schaap is een gering dier, Wei, **zoo was 't met** den Heere Jezus, Want Hij is als een **rijsken** voor zijn aangézigte opgeschoten, **ende** als een wortel uit een dorre **aarde**; Hij en **hadde geene** gedaante noch heerlijkheid, Jes. 53 : 2.

2. Ten tweede, een lam is een nuttig dier, zijne wol dient tot kleeding, zijne melk tot drank, zijn vleesch tot spijsze. Maar **zoo** is ook de Heere Jezus. Was Hij niet nuttig ? ô, Daar is nut in zijne geboorte, dood, opstandige, hemelvaart, 't zitten ter regterhand ; **de** wederkomst te oordeel ! 't **Is** **altemaal** nuttig voor zijn volk. Hij

is die geestelijke spijs en drank voor de ziele, Hij heeft ook een kleed voor haar.

3. Ten derde, een schaap is een zachtmoedig dier; zoo ook Jezus. Een schaap heeft geene hoornen om u te steken, geene tanden om u te verscheuren, geene klauwen. ZOU is ook Jezus. ó, Wat zoekt Hij ze niet te vergaderen! Hij kon zeggen: Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben, Matth. 23 : 29. Daar wordt van Mozes' getuigd dat hij de zachtmoedigste was, maar dit kon men in hooger trap zeggen van den Heere Jezus.

4. Ten vierde, 't is een lijdzaam dier. Zoo ook de Heere Jezus. Als een schaap dat stom is voor het aangezichte zijner scheerders, alzoo en dede Hij zijnen mond niet op, Jes. 53 : 7, en Petrus zegt: dat als Hij gescholden wierd, niet weder en schold, ende als Hij leedt, niet en dreigde: maar gaf het over aan dien die regtveerdelijk oordeelt, 1 Petri 2 : 23, Wij zeiden zoo even te denken dat Johannes zag op 't Paaschlam. Waarom wordt Hij bij 't Paaschlammetje vergeleken? Daarom

1. Vooreerst het lam werd genomen uit de lammeren; zoo is de Heere Jezus genomen uit de broederen, waarom Hij in alles den broederen moeste gelijk worden, Hebr. 2 : 17!

2. Ten tweede, het Paaschlam moest rein en zuiver zijn, daar mogt geen gebrek aan wezen. Zoo was de Heere Jezus dat onbevleete Lam Gods (1 Petri 1). niemand kan eenig gebrek aan hem vinden, noch duivel, noch mensch. hij kon zoo vrijmoedig zeggen: Wie van u overtuigt. Mij van zonde, Joh. 8 : 46. Want zoodanig een Hoogepriester betaamde ons, heilig onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, ende hooger dan de hemelen geworden, Hebr. 7 : 26.

3. Ten derde, het Paaschlammetje moest zijn eigen dood niet sterven ; zoo ook de Heere Jezus. hij mogt niet uit ouderdom sterven. maar in 't frissche van zijn leven mogt hij afgesneden worden, (Jes 53,) Het Lam dat geslagt is. Openb. 13:8.

4. Ten vierde, het Paaschlam mogt alleen gegeten worden van de bondgenooten ; zoo ook de Heere Jezus. Zij zouden in een verbond met hem komen, daarom zeide God : Verzamelt Mij mijne gunstgenooten, die mijn verbond maken met offerande, Ps. 50:5.

5, Ten vijfde, het Paaschlam moest gegeten worden met bittere saus, zoo moest ook de Heere Jezus eerst dat bitter lijden ondergaan. Het Paaschlam moest geheel gegeten worden ; zoo ook de Heere Jezus moest geheel aangenomen worden in al de bittere ontmoetingen, zoowel als in voorspoed. Nu zegt Johannes : Ziet het Lam Cods! Waarom Cods Lam? Hierom

1, Vooreerst, hij is God zelf; wij lezen : ais Nathan tot David kwam in de geijkenis van des armen mans oilam, het at van zijne bete, ende dronk van zijnen beker, ende sloop in zijnen schoot, 2 Sam. 12 : 3. Het was één met hem. Zoo ook is 't Cods Lam, 't is God zelf, 't is één met Cod.

2. Ten tweede, God heeft dat middel alleen uitgevonden ; hemel noch aarde kon dat middel uitvinden ; Engelen en menschen waren hier rade-loos ; geen oog had dat ooit gezien

3. Ten derde, Cods Lam ; God heeft hem van eeuwigheid verordineerd ; hij is al geslagt van voor de grondlegginge der wereld ; God heeft hem verzegeld.

4. Ten vierde, God heeft hem ontdekt en laten voorzeggen.

5. Ten vijfde, hij is Gods Lam, van den Vader aan ons gegeven. De andere lammeren werden aan God gegeven en opgeofferd, maar dit eene Lam heeft God aan den mensch gegeven ; hij heeft hem in de wereld gezonden.

6. Ten zesde, 't is dat Lam waardoor God met de wereld verzoend zou worden. Hier getuigt nu Johannes, dat dit Lam Gods de zonde der wereld wegneemt. Zonden zijn er vele, veel in getal, veel in haar soort, van allerlei slag, met bezwarende omstandigheden, tegen 't licht des Ceestes, tegen 't Woord, tegen het kloppen der conscientie, tegen zegeningen, tegen oordeelen, tegen Wet en Euangeiium. De zonden zijn klaar, 't is niet te verbloemen, dat is niet te bedekken. Zondaar, gij kunt niet zeggen : ik heb geene zonden; want Johannes zegt : Indien wij zeggen dat wij geene zonden en hebben, zoo verleiden wij onszelven, ende de waarheid en is in ons niet, | Joh. | : 9. Alles is toch naakt en geopend voor Gods oogen. Zondaar, wilt gij de zonde bedekken, dat kost al eenige jaren moeite en dan vergadert gij uzelfen toorne als eenen schat, Rom. 11 : 5, als gij uw harte verhardt,

De zonde komt ons voor als een nevel, als een wolk, Ja, 't is voor Gods volk als een zware last ; zij zuchten en zeggen : was God met mij verzoend, had ik genade in uwe oogen gevonden ! Wie neemt nu de zonde weg ? Gaat ge bij een Jood, die zal zeggen : de offeranden en de geslagte beesten, Neen, het bloed van stieren en bokken kon de conscientie niet reinigen ! Gaat bij een Remonstrant en vraag hem eens wie de zonde wegneemt. Die zal zeggen : God is barmhartig, die straft ze niet. Wij zeggen : hebt ge dan de schrift niet gelezen ? zoude de Rigter der

gansche aarde geen regt doen, Gen. 18 : 25 ? ZOU mijne ziele zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is ? Die de minste zonde doet is des doods waardig. Verdrukkinge ende benauwdheid over alle ziele des menschen die het kwade werkt. Rom. 2 : 9 ! Gaat bij een papist en vraag hem wie de zonde wegneemt, Die gaat bij de heiligen ; door hunne eigene verdiensten. Wij zeggen: dat rantsoen is te kostelijk ; al onze beste werken zijn als een wegwerpelijk kleed ! Maar komt hier bij Johannes en hij zal zeggen wie de zonde wegneemt. Hij wees zijne discipelen op dat Lam Gods. Hoe neemt nu de Heere Jezus de zonden weg ?

1. Vooreerst door een' borgtocht, als Hij Borge werd en de schuld op zich nam ; daarom wordt het zijne zonde genoemd. Hij is om onze overtredinge verwondet, om onze ongeregtigheden is hij verbrijzeld, Jes. 53 : 5, en 8 God, Gij weet van mijne dwaasheid, ende mijne schulden en zijn voor U niet verborgen, Ps. 69 : 6, dat ik niet geroofd en hebbe, moet ik als dan wedergeven, vs. 5.

2. Ten tweede, Hij neemt de zonden weg door betalinge, door te lijden al wat er te lijden is. Hij legde hem in de perse, hij droeg den toorn Gods, die tegen het gansche menschdom ontstoken was.

3. Ten derde, door volmaakte gehoorzaamheid. Adam was ongehoorzaam. En die schuld was over allen gekomen ; maar door dezen tweeden Adam en zijne gehoorzaamheid, zijn er velen tot regtvaardigen gesteld, (Rom, 5 : 19.)

4. Ten vierde, Hij neemt de zonde weg door zijne voorbede, als 'zij struikelen zegt Hij : Vader reken hun dat niet toe, 't is uit zwakheid. Zoo

zegt Johannes : Mijne kinderkens, ik schrijve u deze dingen, opdat gij niet en zondigt, ende indien iemand gezondigd heeft, wij hebben eenen voorsprake bij den Vader, Jezum Christum den regtveerdigen, 1 Joh. 2 : 1.

5. Ten vijfde, Hij neemt de zonde weg door toepassing, door wedergeboorte, geloof en al die genadegaven die zij in der tijd onder vinden en geeft de eeuwige zaligheid. Zoo kunnen zij zeggen : in denwelken wij de verlossing hebben door zijn bloed, namelijk de vergevinge der zonden, Col. 1:14.

Is dit nu voor allen, hoofd voor hoofd? Is dit voor de meesten? Is er onderscheid tus schen Jood, Griek, Barbaar? Neen, neen! Door den val der Joden zijn de Heidenen aange nomen. Johannes zegt : voor de wereld. Zoo is 't voor allen. Wilt ge Remonstrant worden? 8, Het Woord spreekt bepaaldelijk alleen aan som migen. 't Is zijn volk, zijne schapen, zijne kudde, zijne Gemeente. Jezus zegt: Ik bidde voor haar, Ik en bidde niet voor de wereld, Joh. 17: 9. 't Is de uitverkorene wereld uit de wereld. De vromen hooren tot de wereld en de anderen zijn van de wereld. 't Is te zeggen : uit alle geslach ten, talen en volken. Wel, wij vragen de partijen hebt ge nooit gelezen dat het woord wereld ge geven wordt aan eene groote menigte? De ge heele wereld werd beschreven als Jezus geboren werd. 't Is kennelijk dat daar niet kan verstaan worden de geheele wereld. Ja, nog eens, daar werd gezegd : ziet, de geheele wereld gaat hem na. Joh. 12:19. Daar is eene verkiezinge en verwerpinge,

De Remonstranten erkennen een vrijen wil ; wij zeggen de verwerpinge en toepassing van de za ligheid gaat naar het welbehagen.

III. **Nu zegt** Johannes: Ziet het Lam Gods. 't Welk ons derde stuk is Hoe wil hij hebben dat zij Hem zien **zullen**?

1. Vooreerst, ziet Hem met verwonderinge, zegt: wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? **ende** de zone des menschen, dat **Gij Hem bezoekt**? Ps. 8 : 5.

2. Ten tweede, ziet Hem met nederigheid. Weest in de gestalte van Jacob : ik ben geringer dan alle deze weldadigheden, **ende** dan alle deze trouwe, Gen. 32 : 10. En met David : **ende** wat zal David nog meer tot U spreken? want Gij kent uwen knecht, **Heere Heere**, 2 Sam. 7 : 20.

3. Ten derde, ziet Hem met blijdschap Hij zegt als 't ware : gaat uw harte niet in **blijdschap** open? Abraham uwen vader heeft met verheuginge verlangd, opdat hij mijnen dag zien **zoude**, **ende** hij heeft hem gezien, **ende** is verblijdt geweest, Joh. 8 : 56 8, Wat was Simeon **verblijdt** als hij zijnen Heere **in** zijne armen had en hoe loofde hij God! Wel, Johannes sprong van blijdschap op in zijns moeders lijf.

4. Ten vierde, ziet hem met liefde. Wel, hij heeft u **zoo** lief dat Hij zich voor u in den dood wil geven. Heeft hij nog uw hart niet genomen ?

5. Ten vijfde, ziet hem met waarachtig geloof Loopt naar hem toe, grijpt en neemt hem aan.

6. Ten zesde, ziet naarstig. Hij zal niet lang bij u blijven. Daarom **zeide** hij : **eenen** kleinen tijd **ende** gij zult Mij niet zien, Joh. 16 : 16.

Zietdaar, geliefden, was 't niet waar, dat Johannes der woorden **vol** was ? Ziet, of 't niet vervuld is : Ziet Ik zende mijnen Engel, die voor mijn aangezicht den weg bereiden zal, **endesnellijk** zal tot zijn Tempel komen, die Heere dien gijlieden zoekt, Mal. 3 : 1. Hier zagen zij hem. Was 't

niet **waar dat** Johannes de grootste was van vrouwen geboren, want hij zag hier dien **Heere** Jezus met **ligchamelijke oogen en nogtans** blijft het ook waar dat de minste in 't **Koninkrijke Gods** is meerder dan hij, **Luc. 7 : 28. Want** de minste kan zeggen : **Christus** is het **die** gestorven is, ja dat meer is die ook opgewekt is, **Rom. 8 : 34**; Welke overgeleverd is om onze zonden, **ende** opgewekt om onze regtveerdigmakinge, **Rom. 4 : 25. Zoo** moeten wij ook doen; alleen op hem zien. Dit is eene goede **tijding, geliefden ! Daar is 't Avondmaal.** Hier is 't **Lam Gods.** Hij komt hier niet in **ligchamelijke** gedaante ; maar evenwel wij kunnen zeggen : **ziet,** daar is 't **Lam Gods** ; 't wordt u **gegeven** en **gepresenteerd.** 't **Is geen Leeuw om u te verscheuren** ; 't is een **Lam,** 't is vriendelijk om u naar hem toe te lokken. **Zondaar, gij, die er geen deel aan hebt,** gij zult evenwel **nog** al ligtvaardig toetreden, en de anderen zouden wel achterblijven. Wij bidden u, slaat uwe handen niet aan het heilige dat **alleen het volk Gods toekomt. Zwakken in het geloof wilt ge kenteekenen hebben waaraan ge weten kunt of dit Lam ook uwe zonden wegneemt?**

1. **Vooreerst, wat maakt u zoo verlegen? Is 't niet de zonde ? Wat maakt u bedroefd, beschaamd, smeltende in eenzaamheid ?**

is 't niet **de zonde ? Wat doet u** zoo van verre staan ; **wat doet** u zoo klagen? **Waarom** zegt **ge: ik** ellendig mensche! wie zal mij verlossen uit het **ligchaam dezès** doods? **Rom. 7 : 24. Waarom** zegt ge ; hoe durf ik mijn hoofd **opheffen ? Is 't niet de zonde ?**

2. **Ten tweede,** is dit uwe tale niet: ik heb niet, Heere, om behouden te worden; dat **Lam Gods** is 't alleen waardoor ik kan behouden

worden! **Is u wel iets aangener dan dat Lam Cods?**

3. Ten derde, wat doet u zoo zuchten om kracht tegen de verdorvenheid? Wilt ge niet gedurig naar Hem toe?

Wij zeggen u die zoo gesteld zijt: gij hebt vrijheid om toe te treden Zegt ge: ik ben in een verval: wel, dat gebeurt de beste wel; zie op David, op Salomo. Zegt ge: ik zie Hem niet; wij bidden: treedt evenwel toe! Gaat zou als ge zijt! Legt u zoo voor den Heere neer; hij zal zich laten vinden!

En gij die de liefde van den Heere geniet, blijft in zijne liefde, en laat de liefde Christi u dringen tot wederliefde!

De Heere zegene dit gesprokene en bekrachtige het op onze harten door zijn' Geest! Amen.

Gepredikt te Middelburg, in de Nieuwe Kerk, 's morgens den 21 April 1713, bij de Avondmaalviering.

ELFDE PREDIKATIE,

over

HEBREËN II: 3.

Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zoo groote zaligheid geen acht en nemen?

Het is opmerkelijk, dat Salomo zegt : Omdat niet haastelijk het oordeel over de booze daad en geschiedt, daarom is het herte van de kinderen der menschen in hen vol om kwaad te doen, Pred. 8:11. De Koning wil zeggen : dat ongestraft te zondigen, den zondaar verhardt in 't zondigen. Dat is eene waarheid, maar na uwe hardigheid, ende onbekeerlijk herte vergadert gij uzelfen toorn als een schat in den dag des toorns ende der openbaringe van het regtveerdig oordeel Gods. Of veracht gij den rijkdom zijner goedertierenheid, ende verdraagzaamheid, ende lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekeeringe leidt, Rom. 2 : 3, 4. God laat hem somtijds zondigen en de Heere zwijgt stil, (Ps. 50) ; ja, de zondaar wordt wel zoo stout in 't zondigen, dat h' zegt : waar is de God des oordeels ? Mal. 2 : 17. Hij zou wel zeggen : waar blijft het oordeel ? Gij maakt ons wat wjs ; alle dingen blijven zoo als zij zijn, want daar zijn geene banden tot hunnen dood en hunne kracht is frisch ! Maar duurt Gods

lankmoedigheid een' langen tijd, zij zal niet eeuwig duren ; al komt hij niet haastelijk, hij komt zeker. Dat hebben wij gezien in de eerste wereld, al kwam dat oordeel niet haastelijk ; want de Heere stelde een tijd van 120 jaren en als die tijd ook om was, zoo kwam dat oordeel volkomen, Al kwam dat oordeel niet haastelijk over Sodom en Comorra, maar de Heere kwam op dien gezetten tijd. Hij zegt ; Ik zal nederdalen en bezien, of zij naar dat geroep ten uitersten toe gedaan hebben. En toen kwam het oordeel zooveel te schrikkelijker. Al kwam het oordeel niet haastelijk over Cham's nakomelingen, het kwam al evenwel, want de Heere zei : de mate harer ongeregtheden is nog niet vol. Maar als zij vol was, 800 jaren na den vloek, zoo kwam het oordeel zeker. Al kwam het oordeel niet haastelijk over Israëls booze daden, het kwam zeker. Zij moesten uit hun land naar Babel toe. Zoo was 't in 't Oude Testament, zoo is 't ook in 't Nieuwe.

Omdat het oordeel niet haastelijk komt over de booze daad, daarom is 't harte vol om kwaad te doen. Zoo komt Paulus hier in dezen brief ; hij zegt : ge leeft in die heerlijke dagen des N. Testaments ; ge moogt liefelijke stoffen hooren ; ge moogt op de fluite hooven spelen. Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zoogrooten zaligheid geen acht en nemen? dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die hem gehoord hebben.

Zoo kwam Jezus ook ; hij zeide tot dezulken die onder deze heerlijke bedieninge leefden en nogtans dezelve verwaarloosden ; wee denzulken ! Het zal Tyro ende Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan ulieden. Ende gij,

Capernaüm, die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de helle toe nedergestoten worden. Want zoo in Sodoma die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zoude tot op den huidigen dag gebleven zijn. Doch ik zegge u dat het den lande van Sodoma verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels dan u, Matth. 11:22—24. Zoo doet Paulus ook. Deze Apostel was wonderlijk opgenomen met de heerlijke dagen des N. Testaments, met de bedieninge des Geestes (1 Cor 2); de bedieninge des O Testaments had geene heerlijkheid bij deze heerlijkheid, de Heere zoekt u gedurig te trekken, hij roept en noodigt u. Wel, zegt de Apostel, naarmate van dat zult ge straffen krijgen; was de straffe zwaar in 't O. Verbond, zooveel te zwaarder zal ze nu zijn.

Hier hebben wij vier zaken te bezien :

I. Vooreerst, zoo groot eene zaligheid, die nog heerlijker beschreven wordt-

II. Ten tweede, eene groote misdaad, omtrent die zaligheid

III. Ten derde, het dreigement.

IV. Ten vierde, het kon niet anders zijn; zij konden nog zullen het niet ontvlieden, die deze zaligheid verwaarloozen,

I. Vooreerst, hier hebben wij eene zaligheid, eene groote zaligheid.

I. Vooreerst, 't woord *zaligheid* is van een zoeten klank; het harte gaat open als men het hoort noemen; elk wou wel zalig zijn. Geen wonder als wij eens zien wat zaligheid is. 't Is iets dat ons bevrijdt van alle kwaad en ons stelt in de genietinge van het hoogste goed, en omdat het hier al onvolmaakt is, zoo zal het boven den hoogsten trap een toppunt krijgen, als God zal zijn alles in allen.

2. Ten tweede, daar is een trap van zaligheid, dat is: als Gods kinderen sterven, dat ze met hunne ziel boven bij God zijn, terwijl het ligchaam rust in 't graf; dan kan men zeggen: Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan: ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van haren arbeid, Openb. 14:13. Als men aan het doodbed van dezulken staat, dan kan men zeggen: de strijd is gestreden en den loop geëindigd.

3. Ten derde, daar is nog een trap van zaligheid hier in der tijd, bestaande in vergevinge der zonden; Welgelukzalig is de mensche, dien de Heere de ongerechtigheid niet toe en rekent, Ps. 32:2. Als zij God tot hun deel krijgen; Welgelukzalig is het volk, diens God de Heere is, Ps. 33:12. Zalig zijn de armen, hongerigen, dorstigen, treurigen. Van dezulken kan men zeggen: u is de zaligheid geschied.

4. Ten vierde, eene vierde trap van zaligheid is de bedieninge en verkondiginge van die zaligheid. Daarom wordt er gezegd: zalig zijn die hooren, hetgeen gij hoort. Deze zaligheid wordt hier beoogd. Om dat te bevatten, zoo weet dit, omdat men met die bedieninge te hebben, kan verloren gaan.

Waarin wordt de bedieninge des Evangeliums eene zaligheid genoemd?

1. Vooreerst, omdat deze bedieninge ons bekend maakt, waar het geluk en de zaligheid in gelegen is voor een rampzalig zondaar. Zij zegt het ons zoo naakt, klaar, verstaanbaar en duidelijk, zoo onderscheiden, dat ge niet missen kunt. Gij zult niet tot uwe verschooninge kunnen zeggen: ik heb het niet geweten! Wij lezen: dat eene zekere dienstmaagd, hebbende eenen waar-

zeggenden geest, ons ontmoette, welke haren heeren groot gewin toebragt met waarzeggen. Dezelve volgde Paulus ende ons achteraan, ende riep, zeggende : Deze menschen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen, Hand. 16 :16,17. Dat wist de duivel zelf te zeggen.

2. Ten tweede, die bedieninge wordt eene zaligheid genoemd, omdat ze is het middel waardoor men tot zaligheid komen kan ; daarom is 't eene kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, Rom. 1 : 16. Het zijn pijlen; het is een zwaard, hamer en vuur. Gij zoudt altemet wel zeggen : wel hoe komt de predikant in mijn harte ? Wel, 't is omdat hij het woord gebruikt. Zoo is dan het geloove uit het gehoor ; ende het gehoor door het woord Gods, Rom. 10:17. Paulus zegt niet alleen : de zaligheid, maar hij zegt: zoo groote zaligheid. Wanneer gebruikt men het woord :zoo groot?

1. Vooreerst, als 't verstand er voor stilstaat ; 't gaat 't verstand te boven.

2. Ten tweede, als het de lippen niet uiten kunnen ; als men het woord niet uitspreken kan; Jacobus gebruikte dat woord eens als hij sprak van de tonge: Ziet, een klein vuur hoe grooten hoop houts het aansteekt, Jac. 3 :5. Johannes zegt : Ziet hoe groote liefde óns de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden, | Joh. 3 :1. En Paulus zegt nog eens, Die ons uit zoo grooten dood verlost heeft, 2 Cor. 1:10 ; hij wil zeggen : Ik kan 't niet uitspreken. Daarom zegt Jesaías: Ja van ouds en heeft men het niet gehoord, noch met ooren vernomen, noch geen ooge en heeft het gezien, behalve Gij, ó God, wat hij doen zal dien die op hem wacht, Jes. 64 : 4.

Waar van daan komt het dat die bedieninge zoo hoog verheven is, dat men moet zeggen : 't is mij te hoog en te wonderlijk ?

1. Vooreerst, let eens hoe groot ze is, als ge eens ziet hoe een drieëinig God daaraan werkzaam geweest is. De Vader was al van eeuwigheid bezig om dien raad en dat verbond des Vredes uit te vinden en dat aan den mensch bekend te maken. De Joden zeiden eens : daar is 46 jaar over dien Tempel gebouwd, en de discipelen als zij hem eens bezagen, stonden er als voor stil en zeiden : Meester, ziet hoedanige steenen, ende hoedanige gebouwen, Marc. 13:1. Maar denkt, heeft zoo een groot Werkmeester van eeuwigheid al bezig geweest om dat aan den mensch bekend te maken, en daar diens Werkmeesters werk volkomen is, mag men dan die zaligheid niet noemen : zoo groot ?

2. Ten tweede, ziet hoe de Heere Jezus daaromtrent werkzaam is geweest, God kon deze bedieninge niet geven of 't mogt den Zoon zijn bloed kosten. 't Burgerxegt van Rome kon nog met geld gekocht worden, maar de verkondiging des Euangeiiums was niet te koopen als met den dood des Zoone Gods (Joh. 3 : 11, Rom V).

3. Ten derde, ziet hoe groote zaligheid het is als ge ziet hoe God de Heilige Geest werkzaam geweest is Hij was daar als een getuige ; Hij nam op zich om daar een gansch boek van te maken Wij lezen hoe David eens zeide : Dit alles heeft men mij, zeide David, bij geschrifte te verstaan gegeven van de hand des Heeren, I Chron. 28 : 19. Zoo kunnen wij ook zeggen : dit alles, deze bedieninge, is ons van de hand des Heeren bij geschrifte te kennen gegeven. De Geest des Heeren heeft door mij gesproken : ende

zijn reden is op mijne tonge geweest, 2 Sam. 23 : 2 ; de God Israëls heeft tot mij gesproken, de rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken ! Ja, nog meer. Hij wil die zaligheid komen toepassen ; hij wil in u komen wonen ; hij wordt hun een zegel. een getuige, een eersteling ; hij siert ze op als eene bruid met allerlei gaven ; hij is 't badwater daar zij in gewasschen worden, (1 Cor. 10) ; ziet, mag de Apostel nu niet weg zeggen : zoo groote zaligheid, als ge ziet hoe een Drieënige God daaromtrent werkzaam is geweest.

4. Ten vierde, let eens wat het aanbiedt. Het leven, oogenzalve, goud, het kleed der gerechtigheid, 't is in 't wijnhuis te brengen, in de binnenkamer, naar het harte te spreken, rijkdom en eere, duurachtig en bestendig goed, een parel, een schat in den akker, wijn en melk ! Ja, zegt de Heere, Ik heb nog de voorsmaken voor u, Ik zal u bewaren en eindelijk bij Mij brengen. Dat bewaarde pand zal Ik geven en die kroone !

Is nu deze bedieninge niet eene groote zaligheid als ge ziet wat groote goederen ze aanbiedt ?

5. Ten vijfde, ziet eens wie het aanbiedt. 't Is de groote God ! Hij spreekt eerst door zijne knechten : alle deze dingen zijn uit Code. Neemt eens : daar kwam een groot. vorst aan eens armen mans deur kloppen en hij weigerde in te laten, zou dat niet voor een groote misdaad gerekend worden? En nu komt de groote God en hij klopt en blijft kloppen. Hij doet het zoo aanhoudend en zegt : doe toch open ! Kunt gij dat vatten ?

Let nog eens tot wie en aan wie de Heere dat doet, 't Is zondig volk, stof en asch, 't zijn rebellen en booswichten, zoo dat als de oogen open gaan men moet zeggen : Ik hebbe gezon-